

ΤΟΥ κ. ΧΑΡΗ ΣΤΑΜ.

ΦΛΩΡΑ ΜΠΡΙΔΔΑΝΤΗ

(ΑΛΗΘΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ)

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ. — Ο πλούσιος Αθηναϊος μεγαλέμπορος Μπριδδάντης βρίσκεται οικονομικά στο χείλος του κρημνού. «Έχει πτωχεύει, χρωστάει μεγάλα ποσά, τόν περιμένει ή δυστυχία, ή φυλακή, ή απίστα!...» Ένα μάρτιο μέσον σωτρίας υπάρχει: Να παντερτή ή κορη του Φλώρα — ένα ξένο, λουσόδι μορφωτής — τον βαθύπλουτο βιομήχανο Κωστή Αρτέμη, έναν έξτραπό χήρο, ποδογεί πεθανεί ή γυναίκα του με τη σκληρότατα και την στανωτιά του! Και έχει παΐδι είκοσι έτῶν. Ο Αρτέμης, πού λαχαρεῖ τη Φλώρα, καίνι την πρόσωσι αύτή στον Μπριδδάντη. Κι' δύστυχος πατέρας, μετά νυχτερίς άγνωστας, καλεί ιδιαίτερως την κόρη του και της τ' αποκαλύπτει όλα, με βουρκωμένα μάτια. Η Φλώρα ξαφνίζεται, κλαίει, σπαράζεται, μά δέχεται στο τέλος νά θυσιαστή χάριν του πατέρα της. Ο Αρτέμης, πού λαχαρεῖ τη Φλώρα ξαφνίζεται, κλαίει, σπαράζεται, μά δέχεται στο τέλος νά θυσιαστή χάριν της ίδιας οικογενείας της. Και την μεβεπούμενη συναντά έναν νέο, τον Μίμη, με τόν οποίο είχε άρχισει νά πλέκει τον τελευταίο καρφί ένα ιδιαίτερο ειδύλλιο, και σποράζεις νά τού δύριση την κόρην της και νά τον καρπετήσῃ για τα τελευταία φορά. Μά δίμην δέν συγκινείται κακόλους και ή Φλώρα γυρίζει σπίτι της τιό απελπισμένη και άπογοητευμένη άπ' άλλα. Αποφασίζει δέ πλέον ν' αυτοκτονήσῃ την παραμονή άκριδώς του αιταριστού γάμου της, και κλέβει για το σκοπό αύτό ένα περιστούφορο απ' το συρτάρι του πατέρα της.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενοῦ)

Θά ηθέλαν πολὺ νά ήσαν στή θέση μων.
Τί μοῦ ζηλεύον;

Λαγταρίζον τα πλούτη τοῦ Αρτέμη.

Κύ όμως, αὐτά τὰ πλούτη ἔγων τὰ περιφρονῶ.

Θά φάξει κρούψα στά συρτάρια του μπαμπά.

Κάπιον έκει είλη δῆ μάλιστε ένα περιστούφορο γεμάτο. Θά τὸ πάρω καὶ θά τὸ κρύψω στὸ μικρό κιβώτιο που βάσιο διάφορα κουμποτεχνίματα. Και τὸ βράδυ τῆς ήμέρας τοῦ γάμου θά γέταση μά σφαίρα γιά νά μοῦ καρίσῃ τὴν αἰώνια γαλήνη, τὴν παντοτεινή ἀνάπαιον...

(Απὸ τὸ Ἡμερολόγιο τῆς Φλώρας Μπριδδάντη)

ΣΥΝΕΧΕΙΑ. — Εψάξα στὸ συρτάρι τοῦ μπαμπά καὶ βρήκα τὸ περιστούφορο.

Εἶνε γεμάτο.

Τὸ ζεριφά στὴν τουαλέττα μον, κάτω ἀπὸ διάφορα μᾶλλα μικροπράματα.

Τὰ χέρια μον τοέμαν...

Μὰ εἴμα τρέβαη πῶς θὰ βρῶ τὸ δάφορος ποὺ μού χρειάζεται, δταν ἔρθη δη μοιράια στημά...

Ο Αρτέμης μοῦ στέλνει κάθε μέρα καὶ καινούργιο μπουκέτο, μὲ σπάνια καὶ πανάριθα λουλούδια. Μά δέν έχω τὸ κουφάριο σύτε νά τὰ βάλω στὰ βάζα.

Φροντίζει γιά τὴ δουλειὰ αὐτή ή μητέρα μον. Καλή μον, μα-μα!.. Κλαίει κρούψα, γιατὶ καταλαβαίνει δτι στὴν περίστασι αὐτή θυαικίζεται τὸ παΐδι της.

Όλο τὸ σπάτι ιας εἶνε θλιπμένο, σὰν κάπιος νά μᾶς πέθανε. Δίνουμε δ ἔνας στὸν ἄλλο φεύγειο κουφάριο, κι δταν βρεθῶντε μόνοι, κλαίμε γιά ν' ἀνακονφισθῶντα...

Τὰ μαλλιά τοῦ μπαμπά μον ἀσπρισαν ποδ πολύ, μέσα σε λίγες ημέρες. Είμαι βέβαιη πῶς ήτανφέρει φρεστά γι' αὐτὸ πού πρόκειται νά γίνη...

Η μαμά έχει γίνει χλωμή σὰν λεύφανο. Ασφαλῶς περνάει τὶς θιλερές αὐτὲς φθινοπωρινές νύχτες κλαίγοντας...

Ολ' αὐτά καὶ ή συμφορά ποὺ μὲ περιμένει, μὲ κάνον, μερικὲς στημένες νά χάνω τὴν ψυχραμία μον.

Όχι, δέν θέλω νά παντρευτῶ έναν γηρασμένο χρυσοκάνθαρο, πούστειλε πρόδωρα στὸν τάφο την

πορώτη του γιννάκια!..

Δεν θέλω νά χαρού τὰ νειάτα μον καὶ τὴ δροσιά μον τὸ χρυσό αὐτὸ δίποδο. πού νομίζει πῶς μὲ τὰ λεφτά ἀγοράζονται δλα, ἀζόμα καὶ ή αγάπη...

Τὸν σημανούμα καὶ τὸν μαδ!

Οταν μοῦ στέλνει τ' ἄνθη τον, μονογεται νά τὰ πετάξω ξέω απ' τὸ παράθυρο...

Θάθελα νά τὸν φτύσω κατάμουστρα καὶ νά τοῦ φωνάξω, μ' ὅλη τὴ δύναμι τῆς φωνῆς μον :

—Σὲ περιφρονῶ!.. Είσαι ένας χυδαίος, ένας ἄνθρωπος χωρίς καρδιά, χωρίς αισθήματα!..

Τὶς στιγμές αὐτὲς τρέχω στὴν κάμαρά μον, πλίνων τὸ περίστροφο τὸ σφριγγω στὰ χέρια μον, τὸ ἀκούμων στὸ περιγισμένο μέτωπο μον καὶ βρισκω ἔτσι κάποια ἀνακούφιστο.

Αὐτὸ τὸ ἄνυχο ἀντικείμενο θὰ μοῦ δώσῃ τὴν αἰώνια γαλήνη...

Αὐτὸ δὲ μὲ λιτωνήτη ἀπὸ τὴ μολυσμένη ἀγκαλιὰ τοῦ ἀνθρώπου πού θέλει νά μὲ κάννη δική τον, πού θέλει νά μ' ἀγοράσῃ μὲ τὰ ἐκατομμύτια τον...

—Ἄχ, Θεέ μον, τὸ χρῆμα!

Είνε δὲ ίδιος ὁ Διάδολος, πού βασιλεύει στὴ γῆ, ποὺ ἔξετόπισε καὶ τὸν ίδιο τὸ Θεό!..

Δεν ὑπάρχει τιμή, δὲν ὑπάρχει ήθική, δὲν ὑπάρχει ὑπερηφάνεια, αγάπη, σιγαπαθεία, καλωσόνη...

—Υπάρχει μονάχα κοῆμα, κοῆμα, κοῆμα...

Αἰτὸ είνε ή δύναμις πού κινεῖ τὴ γῆ...

Αἴτο δ Θεός καὶ δ Σατανᾶς...

Αὐτό, δ Παράδειος καὶ ή Κόλασις...

15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ. — Τὰ Χριστούγεννα, δπως ἐκανονισθήκαν τὰ πάγιατα, θὰ είμαι παντρεμένη.

Παντρεμένη ή νεοκή!..

Ο Αρτέμης ήδη διὼδικά φρονεῖ στὸ σπίτι. Προσπαθεῖ νά φανεται τὸ τρυφερόδιο καὶ πρόθυμος.

Τὶ κρύβεται κάτω ἀπὸ τὴν τρυφερότητα του αὐτή, δ Θεός τὸ ξέσει...

Τὰ λόγια του είνε γλυκά, μὲ τὰ μάτια του, τὰ σκηληρά του μάτια, προδίνων δηλ του τὴν κακή ψυχή...

Τὴν τελευταία φρονδ ήδη είμε σπει μὲ τὸ γινό τον.

Οικλογῶν πῶς ντράπηκα, ἐκοπάνισον δησ τὴ οἰζυ τῶν μαλλιῶν ποὺ μούδις ἀντικείμενο τὸ παλληράοι αἰτῶ!

Στὴν ἀρχὴ τὸ φέρθηκα ποὺν την ποάτη, ψυχρά σχεδόν. Είχα τὴν ίδια ποάτη δ νέος αἰτῶς δὲν μπορούσε νά διαφέρῃ απ' τὸ πατέρα του.

Μὰ σιγά-σιγά δ πόργης έσπασε.

Ο Δέανδρος μοῦ φέρθηκε μὲ μεγάλη λεπτότητα, μὲ ἔξαιρετην διακριτικήτη, μὲ σεβασμὸ σχεδόν...

Αν μᾶς ἔβιετε κανένας νά μιλά με μαζύ, θὰ μᾶς ἔπαιρε για διὸ δελφία ή γιά ένα ταιριαστό ζευγάρι έρωτειμένων...

Ο Δέανδρος είνε μεγαλείτερός μοῦ διώτρια χρόνια. Έχει ἐκφραστὸ πρόσωπο καὶ τὰ μάτια του λάμπουν ἀπὸ ἀθωότητα, σὰν μάτια μικρού παιδιοῦ.

—Δεσπούντης Μπριδδάντη, μοῦ εἶπε, μὲ βαθειά συγκινητένη φωνή, είμαι εύτυχη ποὺ σᾶς γνωρίζω καὶ ἀκόμα περισσότερο, εύτυχη πού...

Στὸ σημεῖο αὐτὸ δάστισ της καὶ ένας κατακεκινος, σὰν τὸ τριαντάφυλλο.

Λέανδρος Αρτέμης

Κοκκίνισσα κι' έγώ μαζύ του;

'Ευάντεψε τι ήθελε νά πή.

—Ναι, συνέχισε με χωρίλη φωνή, θέλω νά με πιστέψετε, δεσποινίς, τό γεγονός ότι θά γίνετε μητέρα μου, τό θεωρώ ώς τό εύτυχέστερο της ζωῆς μου. Θά σας άγαπω και θά σας σέβουμαι, δεν θα σας δώσω ποτέ άφοροι νά λυπηθήτε, θά είμαι παιδί σας και φίλος σας και σύντροφός σας...

'Η φωνή του έτρεπε.

Σύντοτε για μιά στιγμή και σινέγισε :

—'Η μητέρα μου, ή αγαπητή μου μητερούλη, πέθανε σταυρούνισσα μαργαρίτα. Κι' απ' κάπια μεγάλωσα πειά, σισιλάνωμα, όσο δεν απορείτε νά φαντασθήτε, την άναγκη τών μητρώων γιαδιδών. Θέλω νά ξεχω μια μητέρα, για νά την άγαπω, για νά την λατρεύω και σεις είσαστε η καλύτερη άπ' όλες!..

Σύπασε...

Κρατούσε τά μάτια του καρφωμένα στό πάτωμα καὶ μόλις άνεπνευ. Έλεγε άνοιξε την καρδιά του κι' ή προσπάθειά του αετή τὸν ελγε κυρωσός..

Τά λόγια πού μού είπε, ό τόνος της φωνής του, ή δειλή και συνεταλμένη στάσις του, μὲ είλαν καταυγικήνισε.. Είλαν χύσει βάλσαμο στην πληγωμένη μου καρδιά. 'Αρχισα νά παρηγοριέμαι και νά έλπιζω...

Καὶ πάνω στη δινατή σημάνηση πού πληρώνεις τίν καρδιά μου, δέν ξέρω πός μού ήθελε νά ρυθτώ, νά τόν άγαπαντο και νά σηξώ τό παιδικό κεφάλι του διάμεσα στη χέρια μου, πάνω στό στήθος μου..

Συγκρατήθηκα ωστόσο. Καὶ τό μόνο πού έκανα, ήταν ν' ἀπλώσω τά χέρια μου και νά σφιξω τά δικά του, μὲ είγνωμοσύνη, μὲ βαθειά εγγνωμοσύνη.

— Εδήσαριστω!.. Σᾶς εύχαριστω!.. γρίθυσα.

Την ίδια στιγμή σήκωσα έντελως τυγάλια, έντελως μηχανικά τό βλέμμα μου και κάτιαξα ποδός τό μέρος πού καθόταν ό πατέρας τοῦ Λεάνδρου.

Έξενο πού είδα τότε μ' έκανε νά παγάλωση μέτρο τό τρόπο, νά παγίσω μέτρο φρίζη...

'Ο πατέρας του Λεάνδρου ωλόσης μὲ τή μητέρα μου, ἀλλά είχε γροισμένο ἀπάντω μας τό ἀπάσιο βλέμμα του. Καὶ στό βλέμμα του αίτο τό λεζέν και καρύποτο, θέλειν τή λόσια και τή κακία τῆς Ελλείας, τή σατανική μοχθηρία, τήν ἀδυστητή τή παγανθρωπία..

Τραβήγητρα έποτομα πεύς τί πίσω κι' οὔτης τά χέρια τοῦ Λεάνδρου.

Είχα τρομάξει, σίν νά είχα κάμει κάπιο μεγάλο κακό.

Τό ἀπότομο τραβήγια μου παραβένεψε τά μάτια τοῦ Λεάνδρου, ὁ ύποδος σήκωσε τά μάτια του ξαφνιασμένος και κάτιαξε νά δή τό σημειώνει. Τό βλέμμα του συνάντησε τότε τό ἀνθρώπο βλέμμα του πατέρα του. Κι' είδα τότε τόν ἄγριο νέο, νά καμπάνη ξανά τό κεφάλι του και ν' ἀναστενάζῃ, σάν ἀνθρώπος πού βρίσκεται κάτω ἀπ' τό πιο ἀδυστητό και πό διαστόφευτο μοιραίο...

'Ολ' αἴτη έγιναν μέσα σε ἐλάχιστα δευτερόλεπτα.

Κανένας δόλος δέν ἀντέληθη τίποτε.

Η μητέρα μου μάλιστα ἔξαστοισθήσε νά συζητῇ μὲ τόν 'Αρτέμην, έντοπιστη έντελως. 'Ετσι βρήκα τόν ποιρό νά κάμω, γονήγονα γρήγορα, μερικές ἀλλόκοτες σκέψεις, πού μ' ἀναστονάνων.

Τή σηνέβων λοιπόν; Ποιεὶς ήσαν ή σχέσεις πεταξήν τοῦ 'Αρτέμην πού τοῦ Λεάνδρου, μεταξύ πατέρων και γυνού;

Υπήρχε μεταξύ τους κανένα μωτήριο:

'Επήγιε ό 'Αρτέμην τό γυνά του!..

Ηταν δυνατόν αἴτο;

Δέν ἀπήρχον δραγε κακιά μάγιτη μεταξύ τους, δέν τοὺς συνέδες τόποισθων;

Μάτιως μητρικακούσεν δέ νέος ἑναντίον τοῦ πατέρου του, για τό θάλαυτο τή μητέρας του; Αἴτη ήταν τό πιο πυθανών.

'Ο Λεάνδρος μοήσε μαλήσει, πού δίλγον, μὲ πόνο γιά τή μητέρα του. Κι' ή ἀλλήθεια ήταν πάσι φονητής τής μητέρως του, ήταν αϊτός δέ πατέρας του!..

Θεέ μου, τί χάσι!..

Σὲ τί Κόλασι μέσα ἐπρόκειτο νά πέσω!..

Τί περιέργω μού ήταν γραπτό μου νά πάωση στή ζώνη!..

"Οταν ό 'Αρτέμης κι' δέ γιας τον ἔφυγαν, βγήκα έξω, ἔχοντας ώδιπενο σποτό. Αἰσθανόμουν ἀστανινήτη περιέργεια νά μάθιο δύο τό δημιούργων δεσπότερος λεπτομέρειες γιά τή ζώνη και τόν γαρωτήρα τοῦ ἀνθρώπου πού μού προσώπισαν γιά σύνοργο.

"Ηξερα κάποια κυρία, πολὺ φίλη τής μιαμάς, ή όποια έγνωρίζει καὶ τόν 'Αρτέμην κι' ή δόπια είχε στενές σχέσεις μὲ τή γυναίκα τοῦ, δέ-

ταν ζωσε.

Αἴτη θά ήταν σε θέσι νά μὲ διαφωτίσῃ.

Είται στή μασά πώς θά πήγανα νά κάμω μερικά φώνια και τράβηξα γιά τό σπιτί της κ. Ρεντίδη.

Βρήκα εύτυχώς τήν κ. Ρεντίδη, στό σπιτί της. Μέ δέχτηρε πρόσθια και καλόκαρδα.

—Σ' εὐχαριστοῦ πού ήθεζε, Φίλωρα! μού είπε. "Πιστού μόνη κι' έπλητη φωβερά. Θά μού προτίσης συντροφιά, δέν είν' έτοι;

—Γι' αὐτό ἀρχινός ήθελα, τής ἀλάνηησα. 'Επειδή ή μαμά είνε λίγο αδιάθετη, μού είπε νά σας ζητήσω πεγνώμην πού δέν σας ἐπεσκέψηθε τόν τελευταῖο ιαπό και νά σας πάντας χαροποιείστε της.

"Η κ. Ρεντίδη μ' ἔβαλε νά καθίσω πλάτης πού δέν άρχισανε νά μιλήσει με γιά διάφορα πρόγυμα. 'Εξενό ωστόσο πού μού πάντας εύτυπος, ήταν τό δέν μού είπε λέξη γιά τόν προσεχή γάμο μου.

Δέν ήξερε τίποτε ή απέφευγε νά μού μιλήσῃ ἀπό λεπτότητα;

—Οιδίποτε καὶ ἀντεβαίνε, ἐπερπετε νά έξαριθμώσης έξενο πού ηθελα και με στιγμή ωρτησα τήν κ. Ρεντίδη :

—'Αλλήθεια, γιά πέπτε μου, ξέρετε τόν κ. 'Αρτέμην;

—Η κατή κυρία μὲ κόπταξη περιεργα.

—Τόν κεις 'Αρτέμην; ωρτησε. Καί βέβαια, τόν Σέριο. 'Αλλά... γιατί μού κάνεις μιά τέσσαρας ἐρώτηση, Φίλωρα;

—Α., έται ἀπλώντας. 'Από αὐτή περιεργα.

—Η κ. Ρεντίδη χωρογέλασε μ' ἀθωότητα και μού είπε :

—Ποιο;

—Απότο πού ξημαθα.

—Τί έμάθατε :

—Φίλωρα!. Δέν πρέπει νά είσαι έπιγριλαστική ρέπενται μου, κάρη μου. Μίλησε μου καθαρό κι' έγώ θά σοῦ πού πρόθυμα δή τι θές. Δέν πρέπει νά κρίνεσαι ἀπό μένα, παύδω μου. Ξέρεις πόσο σ' αγαπώ και πόσο θέλω τό κατάδουσα..

Χωμίλωσα στρεπισμένη τό κεφάλι μου.

Δέν είχα σηεψθή νά ποιήσω τό παραμικρό ἀπό τήν κ. Ρεντίδη. Κάτι άλλο μάλιστα. Τήν θειερόμουσα σάν δεύτερη μητέρα μου. 'Ηταν δά' τίς πιό στενές φίλες τής μαμάς και μιά ἀλλά τίς πιό έντυπες και σοβαρές κυρίες τής πρωτεινόσης.

Σήκωσα λοιπόν τό βλέμμα μου, τήν κόπταξη μὲ είλικρινέσια στά μάτια και τής είτα :

—Σᾶς έπιτη συγνόηνη, κυρία Ρεντίδη, μην έκαμα, χωρίς νά τό ποιήσω τό παραμικρό τήν κ. Ρεντίδη. 'Οχι— σας βέβαιω μ' δή μου τήν είλικρινέα — γιά σας δέν έχω κανένα μιστισό. Ρώτησα γιά τόν κ. 'Αρτέμην, γιατί..

—Συνεχίστε, Φίλωρα, μή διστάξετε. 'Ανοιξε μου τήν καρδιά μου, τήν κόπταξη μὲ στενές πόστας.

—Η καρδιά μου είνε παύδη, κ. Ρεντίδη,

—Γιατί, παιδί μου;

—Εσκύψα τό κεφάλι μου, μήν ξένοντας τήν δύναμι της πόστας ν' ἀλαντησω.

—Η κ. Ρεντίδη μού πήρε τό κέρι μέσου στά δύναμι της.

—Ωστε λοιπόν... είν' ἀλλήθεια; μὲ στενές πόστας;

—Ναι, ψιθύρισα

—'Αλλήθεια!.. Είν' ἀλλήθεια!.. Μά γιατί, Θεέ μου; Πῶς; Δέν καταλαβαίνω τίποτε. 'Εννοίζα πώς πρόκειται γιά καμιάν και σορθενή δάδουσ, γιά τό συνηθισμένο ἀθωότερο κοντσουπόλιο. Στήν αὐχή μάλιστα στέν δέν καθίσα πομπασία σ' δύο δύσκονγα.. Μά η διάδοση πικλοφορούσε είλικρατα. Θέλησα τότε νά φύλ νά δού τή μαμά σου. Καί θά έρχονται, μη δέν είν' έπιανα μέσανα αιτή ή διαβολεμένη αρθρίτιδας μου; Είν' ἀλλήθεια;;.

Κι' έπειδη δέν ἀλαντούσα, συνέχιστο:

—Μά πῶς... Μίλησε μου, Φίλωρα, χωρίς νά τορέπεται. Πρόκειται γιά τανέα αισθήμα; 'Η δηγ.. δηγ.. Τώρα καταλαβαίνω: Πρόκειται γιά την βέβαιαν τής ιαπόντησης.

—Οζι είλετε; φύναξε. Πρόκειται γιά τόν πατέρα; Είσαι βέβαιη; Δέν κάνεις ιάθως; 'Αγαπάς αιτόν τόν ἀνθρώπο!.. 'Εσύ.. έσύ, Φίλωρα!..

Τίναξα φηλά τό κεφάλι μου, τήν κόπταξη στά μάτια και ἀλάνηησα, τοντοντας τής λέξεις μου :

—Οζι, δέν τόν μάγατώ καθόλου! Δέν τόν μάγατήσα ποτέ!..

—Δέν τόν μάγατάς; 'Αλλά τότε!..

—Αναγάσσαθηκα νά τής άνοιξω τήν καρδιά μου, νά τής τά πώ δλα, χωρίς νά τής κρύψω τόποτε.

(Αζολοισθε)

